

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Casus V. Argumentum. Episcopus instituens secundum præsentatum à
Patrono, rejiciendo primum, an sit puniendus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

unius Testis non resultat, quod ipsi Electi fuerint dolo impulsus à Patrono Arifi ad præsentandum ejus nepotem; immo ex eadem fide constat, Petrum Fassariam interrogatum à Notario -- *chi voleva nominare, e chi voleva fosse presentato* -- respondisse -- *che a lui non importava nominare uno, o l'altro* -- Et licet Patruus Arifi audita hac differentia Fassaria in præsentando statim subjunxerit -- *che voleva nominasse il Signor D. Giuseppe Arifi suo nipote* -- Non ex hoc deduci potest præsentationem cum promissione jurata non variandi fuisse extortam vi, aut dolo sufficienti pro obtinenda absolutione à juramento, cum iste ad hunc effectum debeat esse talis, qui consensum excludat jurantis. *Abb. in cap. cum contingat sub num. 3. de jur. jur., Sabell. var. resol. verb. Absolutio num. 21. §. Si tamen.*

14. Minusque allegari potest pro causa obtinendi hujusmodi absolutionem, quod Electi non præsentaverint ad formam eis præscriptam à Lege foundationis, & à Collegio Notariorum, eo quia præsentaverint Arifium, renunciando facultati variandi. Etenim lex foundationis non est præceptiva, nimirum non præcepit Electis à Collegio, quod præsentent, & simul accumulativè, aut privativè varient, quo casu non possent præsentando renunciare facultati variandi. *Garz. de Benefic. par. 2. cap. 15. nu. 10., Piton. discept. Eccles. 22. num. 39.* sed est facultativa, tribuens Electis facultatem variandi, cassandi &c. qua facultas cum tendat in favorem Eligentium, possunt isti renunciare.

15. Eòque magis dicti Electi à Collegio non sunt absolvendi à præfato juramento, quia post juratam promissionem de non variando, variarunt nominando accumulativè cum Arifio Landinum præsentatum ab Archipresbytero; Unde cum non poterant etiam sub prætextu doli, aut alterius causæ devenire ad nominationem, & variationem accumulativam, prout fuerunt etiam præventivè admoniti ab eodem Notario, nisi priùs petita absolutione, cum nemo possit esse Judex sui juramenti, *Bald. conf. 15. num. 1. lib. 4. Rota dec. 1450. n. 10. coram Coccin., & sic tamquam perjuri non sunt audiendi, nec est eis concedenda absolutio à juramento*

Pars II.

ad effectum agendi pro rescissione dictorum Instrumentorum nominationis, & præsentationis, ut expressè docent *Rolan. conf. 26. num. 3. lib. 3. Menoch. conf. 24. num. 17. & 24. Gratian. discept. forens. 470. num. 4., & discept. 576. num. 18. Rota d. dec. 1450. num. 1. coram Coccin.*

16. Placuit tamen Sacræ Congregationi ad præfatum dubium præcisè non respondere, sed eadem die 6. Junii 1716. in *Cremonen. Beneficii rescribere: Episcopo in forma Commissaria ad effectum agendi.*

ARGUMENTUM.

Episcopus instituens secundum Præsentatum à Patrono, rejiciendo primum, an sit puniendus?

SUMMARIUM.

1. Episcopus instituens secundum præsentatum à Patrono Laico, rejiciendo non malitiosè primum æquè idoneum non est puniendus, secus si rejiciat primum malitiosè, ut num. 3.
2. Episcopus in pluribus præsentatis à Patrono Ecclesiastico non potest instituere secundum etiam si sit idoneior.

CASUS V.

Patronus Laicus succedente vacatione Beneficii A. de suo Jurepatronatus præsentavit ad illud unum Clericum, deinde durante adhuc quadrimestre, præsentavit alium accumulativè cum primo. Episcopus autem instituit secundum, rejecto primo præsentato. Quæritur an Episcopus incurrat in aliquam pœnam?

1. Pro resolutione hujus quæstionis breviter respondeo cum distinctione; aut Episcopus instituit secundum præsentatum idoneum, rejecto primo præsentato æquè idoneo absque ulla malitia, seu non malitiosè, & in hoc casu Episcopus non incurrit ullam pœnam, quia utitur jure suo, scilicet gratificandi, quem voluerit, juxta supradictum *Canon. X.*, immo potest instituere secundum, non obstante appellatione primi, juxta præfatum *Can. XI.*, *ibique Anan.*, secus in pluribus præsentatis à Patrono Ecclesiastico, dum in hoc casu Episcopus non potest instituere secundum, etiam si sit idoneior, sed tenetur instituere primum, ob rationem ejusdem

Y

Ca-

Canon. X., quia in pluribus præsentatis à Patrono Ecclesiastico, qui prior est tempore, potior est jure.

3 Aut verò instituit secundum malitiosè rejiciendo primum, & tunc incurrit in pœnam, ut teneatur providere primum præsentatum de sufficienti Beneficio, juxta supradictum Canon. XI., ibique Abb., Innocent., Anan., Butr., Lambertin. de jure patr. par. 2. lib. 2. quest. 5. art. 8. num. 2. & seq., Vivian. eodem tract. lib. 10. cap. 5., Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 1. §. 3. num. 59.

Quando autem Episcopus dicatur rejicere primum præsentatum malitiosè, & quando non, deducitur ex conjecturis, de quibus vide Abb. in cap. Pastoralis ubi supra Can. XI. n. 7. & seqq.

ARGUMENTUM.

Præsentatus antiquior in ordine Presbyterali, aut major natu, aut ornatior moribus cæteris paribus est præferendus, & gratificandus.

SUMMARIUM.

- 1 Antiquior in ordine Presbyterali cæteris paribus est præferendus, & gratificandus, & num. 10.
- 2 Senior cæteris paribus est præferendus juveni, & num. 9.
- 3 Prælatio majoris natu volita inter Clericos à Testatore, an censeatur etiam volita inter Presbyteros?
- 4 Inter duos Sacerdotes de Beneficio contententes, prælatio de jure competit majori natu.
- 5 Testator præsumitur velle id, quod jus disponit.
- 6 Ubi eadem militat ratio, eadem quoque militare debet & lex.
- 7 Ornatior moribus est præferendus.
- 8 Gravitatis morum præfertur literaturæ.
- 11 Doctor præferendus est non Doctori.
- 12 Possidens Beneficium an, & quando non sit præferendus nullum Beneficium possidentis? & num. 15. & 16.
- 13 Approbatus ab Examinatoribus duobus concurrentibus ad idem Beneficium utriusque idoneis, si unus ex eis prætendat esse habitus, & appellet à judicio Examinatorum; Ordinarius stante hac appellatione non potest devenire ad gratificationem. Amplia, ut num. 14.

CASUS VI.

F Undavit quidam Testator Beneficium A. cum reservatione Juris patronatus passivi favore descendendum ejus familiae, seu sub hac lege, & conditione, quod eodem Beneficio semper potiri deberent ejus descendentes ordine successivo, & juxta prærogativam gradus, data tamen prælatione Presbyteris in concursu Clericorum, & concurrentibus duobus Sacerdotibus ejusdem gradus voluit illum præferri, Beneficioque potiri, qui esset ornatior moribus, potius quàm literis; & in casu, quo nemo ex eisdem descendentes Presbyter fieri voluerit, voluit possideri prædictum Beneficium à majori natu.

Succedente vacatione ejusdem Beneficii per obitum unius Presbyteri de familia, & descendencia Fundatoris, evenit casus existentiae duorum Presbyterorum, nimirum Titii, & Caji ejusdem familiae, & in æquali gradu proximiorum; Titius tamen majoribus pollet qualitatibus, & meritis, quàm Caju. Quæritur quis eorum sit præferendus, & gratificandus ab Ordinario?

- 1 Censeo esse gratificandum Titium Sacerdotem; Licet enim Caju sit in paritate gradus, & in æquali ordine Presbyteratus cum Titio, tamen Titius est præferendus, eique adjudicandum venit Beneficium, quia majoribus juvatur meritis. Etenim ipse est antiquior in ordine Presbyterali; quam antiquioritatem esse causam prælationis expressè docet Textus in cap. statuimus de major. & obed., ibique Imola num. 1. Berous conf. 7. num. 2. volum. 1. Monacell. in formul. for. Eccles. form. 4. tit. 2. nu. 23. par. 1., Rota dec. 214. num. 1. par. 4. tom. 2. recent., & decis. 123. num. 9. coram Otthobon., & decis. 125. n. 3. versic. secundo coram Emerix jun., & post Tondut. de penson. decis. 2. num. 2. versic. de antiquiori, & decis. 135. num. 1. coram Bichio, & in Calaguritana dimidii Beneficii de Foronda 27. Junii 1712. §. secundo coram R. P. D. Ansaldo inferius legen. sicuti esse actu Sacerdotem est causa prælationis, & gratificationis respectu Sacerdotis habitu, aut simplicis Clerici, cum in paritate vocum semper Sacerdos in actu est gratificandus, & præferendus Sacerdoti